

Aylıq
İnformasiya
Bülleteni

№ 12

**Dekabr
2021**

İSTEHSAL GÖSTƏRİCİLƏRİ

İXRAC GÖSTƏRİCİLƏRİ

TOPDANSATIŞ QİYMƏTLƏRİ

DÖVLƏT DƏSTƏYİ

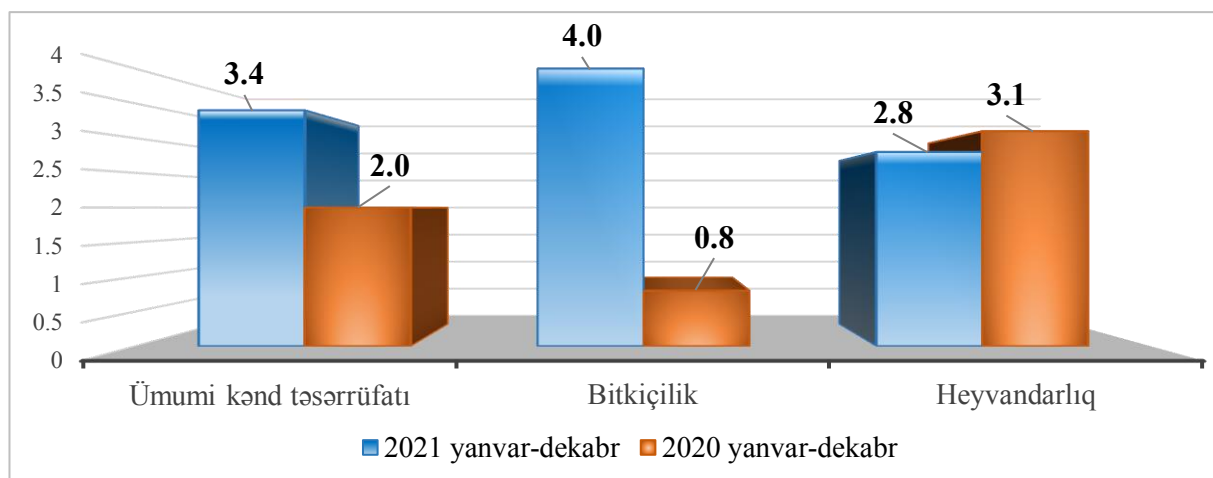
XƏBƏRLƏR

KƏND TƏSƏRRÜFATI

sahəsi üzrə istehsal göstəriciləri

2021-ci ilin yanvar-dekabr ayları ərzində kənd təsərrüfatı məhsullarının ümumi istehsal həcmi ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 3.4 faiz artıb (*Şəkil 1*).

Şəkil 1. Kənd təsərrüfatı məhsullarının fiziki həcm indeksi
(müqayisəli qiymətlərlə, əvvəlki ilə nəzərən, %)

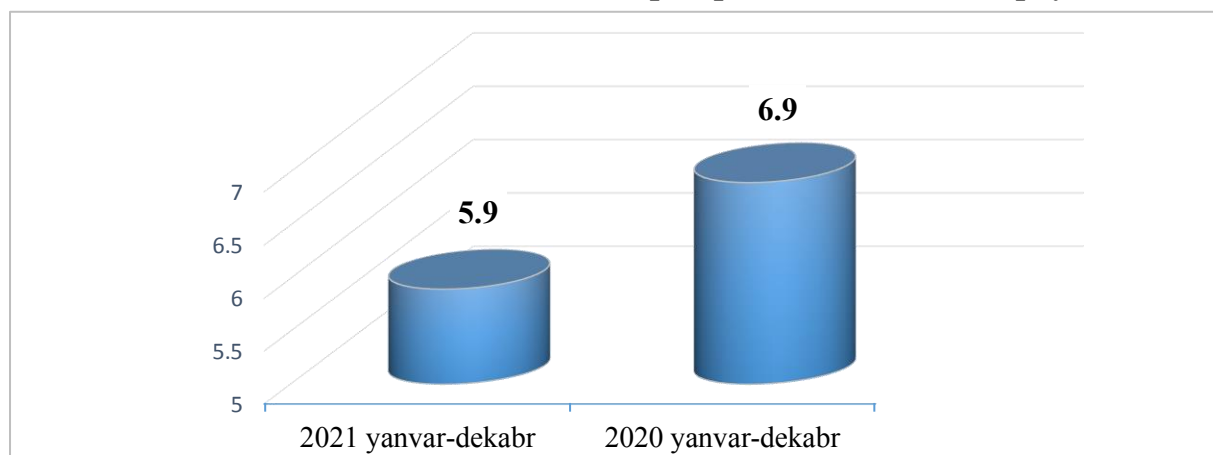

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

Kənd təsərrüfatı məhsullarının ümumi istehsal həcminin dəyəri faktiki qiymətlərlə 9163.4 milyon manat təşkil edib ki, bunun da 50.8 faizi (4652.4 milyon manat) heyvandarlıq sahəsinin, 49.2 faizi (4511.0 milyon manat) bitkiçilik sahəsinin payına düşüb.

2021-ci ilin yanvar-dekabr aylarında kənd təsərrüfatı, meşə və balıqçılıq sahəsində yaradılan əlavə dəyərin ÜDM-də payı 5.9 faiz təşkil edib (*Şəkil 2*).

Şəkil 2. Kənd təsərrüfatı, meşə və balıqçılıq sahəsinin ÜDM-də payı, %

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

2021-ci ilin yanvar-dekabr aylarında yumurta, dən üçün qarğıdalı, pambıq, şəkər çuğunduru və tütün istisna olmaqla bütün kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsal həcmi artıb (*Cədvəl 1*).

Cədvəl 1. Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı

Məhsulun adı	Ölçü	Yanvar-dekabr 2021	Yanvar-dekabr 2020	Ötən ilin müvafiq dövrünə nisbəti, %-lə
Ət (<i>diri çəkiddə</i>)	min ton	610.0	591.1	103.2
Süd	min ton	2223.4	2192.5	101.4
Yumurta	mln. ədəd	1838.8	1906.2	96.5
Yun	min ton	16.1	16.1	100.1
Barama	ton	497.4	446.6	111.4
Taxıl, qarğıdalısız	min ton	3075.7	2935.2	104.8
Qarğıdalı, dən üçün	min ton	287.3	321.9	89.3
Pambıq	min ton	286.7	336.8	85.1
Günəbaxan	min ton	25.8	24.8	104.2
Şəkər çuğunduru	min ton	193.2	253.3	76.3
Tütün	min ton	6.4	6.9	92.3
Kartof	min ton	1062.0	1037.6	102.3
Tərəvəz	min ton	1815.5	1738.9	104.4
Bostan məhsulları	min ton	459.9	448.1	102.6
Meyvə və giləmeyvə	min ton	1204.9	1133.1	106.3
Üzüm	min ton	209.8	208.0	100.9
Yaşıl çay yarpağı	ton	1177.7	931.5	126.4

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

2021-ci il dekabr ayının 24-nə kimi 1022.0 min hektar sahədə dən və yaşıl yem üçün payızlıq bitkilər əkilib (*Cədvəl 2*).

Cədvəl 2. 2022-ci ilin məhsulu üçün taxıl və yem bitkilərinin səpini, min ha

Əkinlər	2021-ci il	2020-ci il	2021-ci ildə 2020-ci ilə nisbətən, %-lə
Dən və yaşıl yem üçün payızlıq bitkilər səpilib - cəmi:	1022.0	976.7	104.6
o cümlədən dən üçün	1009.5	962.4	104.9
<i>ondan:</i>			
buğda	601.8	594.9	101.2
arpa	407.4	367.2	111.0
çovdar	0.2	0.3	55.0

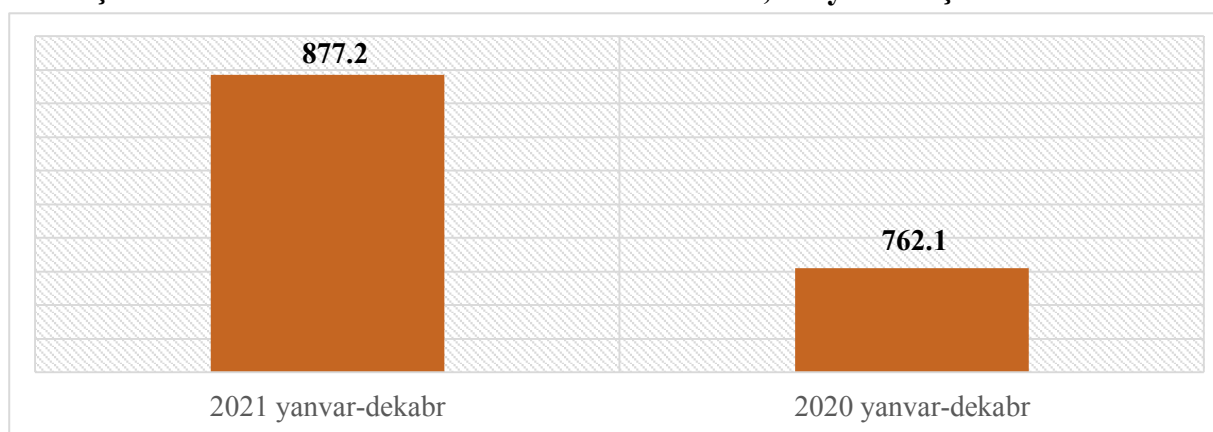
Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

KƏND TƏSƏRRÜFATI

məhsulları bazarı

✚ 2021-ci ilin yanvar-dekabr aylarında 877.2 milyon ABŞ dolları həcmində kənd təsərrüfatı məhsulu ixrac olunub. Kənd təsərrüfatı məhsulları ixracının həcmi ötən ilin müvafiq dövrünə nəzərən dəyər ifadəsində 15.1 faiz artıb (*Şəkil 3*).

Şəkil 3. Kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracı, milyon ABŞ dolları

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

✚ Müqayisə olunan dövr üzrə əsas kənd təsərrüfatı məhsullarının ixrac göstəriciləri *Cədvəl 3*-də verilib.

Cədvəl 3. Kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracı

Məhsulun adı	Yanvar-dekabr 2021		Yanvar-dekabr 2020		Ötən ilin müvafiq dövrünə nisbəti, %-lə	
	miqdarı (min ton)	məbləği (mln. dollar)	miqdarı (min ton)	məbləği (mln. dollar)	miqdara görə	məbləğə görə
Tərəvəz	266.5	220.2	300.7	254.4	88.6	86.6
ondan:						
kartof	92.3	40.1	81.4	33.8	113.5	118.6
pomidor	145.2	160.2	187.5	201.3	77.4	79.6
Meyvə	375.1	410.1	305.8	353.1	122.7	116.2
Arpa	36.4	7.1	-	-	100.0	100.0
Tütün xammalı	5.2	14.0	4.8	11.9	109.1	117.4
Pambıq məhluci	123.0	208.0	97.6	131.9	126.0	157.6
Gön-dəri	4.8	12.1	5.8	8.3	82.4	145.1
Heyvandarlıq məhsulları*	x	5.7	x	2.5	x	229.4
Cəmi	x	877.2	x	762.1	x	115.1

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

*Heyvandarlıq məhsullarına ət, süd və qaymaq, yun, təbii bal, xam ipək və diri heyvanların dəyəri daxildir.

✚ Cari ilin dekabr ayında heyvanın, naringinin, feyxoanın, pomidorun, xiyarın, yerkökünün və sarımsağın topdansatış qiyməti əvvəlki aya nisbətən artıb, digər məhsulların qiyməti isə sabit qalıb (*Cədvəl 4*).

Cədvəl 4. Dekabr ayında kənd təsərrüfatı məhsullarının topdansatış qiymətinin əvvəlki aya nisbətən dəyişməsi (manatla)

Adı	Noyabr 2021	Dekabr 2021	Fərq	Adı	Noyabr 2021	Dekabr 2021	Fərq
Meyvə							
Alma	Simerenko			Armud	Meşəgözəli		
	0.50	0.50	0.0%		1.00	1.00	0.0%
	Qolden delişes				Konfrans		
	0.75	0.75	0.0%		1.15	1.15	0.0%
Xurma	yerli			Korolyok	yerli		
	0.45	0.45	0.0%		0.43	0.43	0.0%
Üzüm	Kardinal			Heyva	yerli		
	0.95	0.95	0.0%		0.43	1.10	2.6 d.
	Mahmudu			Naringi	yerli (iri)		
0.75	0.75	0.0%	1.05		1.25	19.0%	
Nar	Kürdəmir			Feyxoə	yerli (xırda)		
	0.90	0.90	0.0%		0.60	0.90	50.0%
	Göyçay			Limon	Lənkəran		
0.90	0.90	0.0%	0.13		0.13	0.0%	
Əzgil	yerli			Şabalıd	yerli		
	0.85	0.85	0.0%		6.00	6.00	0.0%
Qoz	yerli			Fındıq	quru		
	4.00	4.00	0.0%		4.75	4.75	0.0%
Tərəvəz							
Kartof	Tovuz			Soğan	Ağdam, sarı		
	1.00	1.00	0.0%		0.40	0.40	0.0%
	Cəlilabad				Qırmızı		
	0.58	0.58	0.0%		0.35	0.35	0.0%
Kələm	Bərdə			Yerkökü	yerli		
	1.05	1.05	0.0%		0.65	0.75	15.4%
	Qusar			Xiyar	Melit		
1.05	1.05	0.0%	1.65		2.35	42.4%	
Pomidor	Çəhrayı				Tikanlı		
	1.15	1.45	26.1%	1.75	2.05	17.1%	
	Zirə			Sarımsaq	yerli		
1.15	1.60	39.1%	2.80		4.00	42.9%	
Balqabaq	Salxım			Çuğundur	yerli		
	1.15	1.60	39.1%		0.40	0.40	0.0%
	yerli			Bibər (qırmızı)	yerli		
0.15	0.15	0.0%	0.70		0.70	0.0%	
Gül kələm	yerli			Noxud	yerli		
	1.57	1.57	0.0%		1.45	1.45	0.0%

Mənbə: Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi (www.aqrarbazar.az)

✚ Cari ilin dekabr ayında naringinin, heyvanın, kartofun, kələmin, gül kələmin, pomidorun, yerləkəkünün, çuğundurun və sarımsağın qiyməti keçən ilin müvafiq ayına nisbətən yüksək olub, digər kənd təsərrüfatı məhsullarının qiyməti isə aşağı olub və ya sabit qalıb (*Cədvəl 5*).

Cədvəl 5. Kənd təsərrüfatı məhsullarının 2021-ci ilin dekabr ayındakı topdansaşış qiymətinin ötən ilin müvafiq ayına nisbətən dəyişməsi (manatla)

Adı	Dekabr 2020	Dekabr 2021	Fərq	Adı	Dekabr 2020	Dekabr 2021	Fərq
Meyvə							
Alma	Palmet			Armud	Konfrans		
	0.85	0.50	-41.2%		1.75	1.15	-34.3%
	Simerenko				Meşəgözəli		
	0.80	0.50	-37.5%		1.55	1.00	-35.5%
Nar	Kürdəmir			Kivi	yerli		
	1.70	0.90	-47.1%		1.60	1.45	-9.4%
	Göyçay			Heyva	yerli		
	1.70	0.90	-47.1%		0.60	1.10	83.3%
Üzüm	Mahmudu			Korolyok	yerli		
	0.95	0.75	-21.1%		0.60	0.43	-28.3%
	Kardinal			Xurma	yerli		
	1.50	0.95	-36.7%		0.60	0.45	-25.0%
Naringi	yerli (iri)			Limon	Lənkəran		
	1.10	1.25	13.6%		0.18	0.13	-27.8%
Qoz	yerli			Əzgil	yerli		
	5.00	4.00	-20.0%		1.65	0.85	-48.5%
Fındıq	quru			Şabalıd	yerli		
	6.25	4.75	-24.0%		6.00	6.00	0.0%
Tərəvəz							
Kartof	Tovuz			Soğan	Ağdam, sarı		
	0.48	1.00	2.1 d.		0.48	0.40	-16.7%
	Cəlilabad				Qırmızı		
	0.42	0.58	38.1%		0.80	0.35	-56.3%
Kələm	Qusar			Yerkökü	yerli (iri)		
	0.20	1.05	5.3 d.		0.73	0.75	2.7%
Gül kələm	yerli			Xiyar	Melit		
	1.10	1.57	42.7%		3.70	2.35	-36.5%
Pomidor	Çəhrayı			Çuğundur	yerli		
	0.95	1.45	52.6%		0.38	0.40	5.3%
	Salxım			Sarımsaq	yerli		
	0.80	1.60	2 d.		3.75	4.00	6.7%
	Zirə			Noxud	yerli		
0.80	1.60	2 d.	1.55		1.45	-6.5%	
Balqabaq	yerli			Turp	yerli		
	0.40	0.15	-62.5%		0.60	0.55	-8.3%

Mənbə: Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi (www.aqrarbazar.az)

KƏND TƏSƏRRÜFATI

sahəsinə dövlət dəstəyi

✚ 2021-ci ilin yanvar-dekabr ayları ərzində Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi tərəfindən 8208 kənd təsərrüfatı texnikasının satışı maliyyələşdirilib (*Cədvəl 6*).

Cədvəl 6. Lizinqə verilmiş kənd təsərrüfatı texnikası (ədəd)

Texnikanın adı	Cəmi (2005 – 31.12.2021)	2021-ci ilin yanvar-dekabr ayları ərzində lizinqə verilib
Cəmi	52717	8208
Taxılıyğan kombayn	1105	54
Pambıqyığan kombayn	222	0
Traktor	13135	1266
Digər texnikalar	38255	6888

Mənbə: Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi

✚ 2021-ci ilin yanvar-dekabr ayları ərzində Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi tərəfindən aqrar sektorda fəaliyyət göstərən 4543 fiziki və hüquqi şəxsə 71.5 milyon manat məbləğində güzəştli kredit verilib. Bundan 42.7 milyon manatı texnika və avadanlıq təyinatlı kreditlər, 2.9 milyon manatı orta-iri həcmli kənd təsərrüfatı təyinatlı kreditlər, 25.7 milyon manatı mikrokreditlərdir.

✚ 2021-ci ilin yanvar-dekabr aylarında Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi tərəfindən, həmçinin 200 sahibkara 7274 baş damazlıq heyvan alışına 17 milyon manat məbləğində güzəşt vəsaiti ayrılıb.

XƏBƏRLƏR

BAKIDA CƏNUBİ QAFQAZIN ƏN BÖYÜK VƏ ƏN MÜASİR BAYTARLIQ KLİNİKASI AÇILIB

Dekabrın 28-də Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva Bakının Nizami rayonunda həm ərazisinə, həm də müasir avadanlıqlarla təchizatına görə Cənubi Qafqazda ilk olan Baytarlıq Klinikasının açılışında iştirak edib.

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Baytarlıq Elmi-Tədqiqat İnstitutunun nəzdindəki Baytarlıq Klinikası müasir standartlara uyğun inşa olunub.

Tanışlıq zamanı kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimov məlumat verib ki, institutun ərazisində yerləşən və 1000 kvadratmetr ərazini əhatə edən klinikada ev heyvanları ilə yanaşı, kənd təsərrüfatı heyvanlarının da müayinə-müalicəsi aparılacaq. Cənubi Qafqazda ilk dəfədir ki, belə böyük ərazisi olan, müasir avadanlıqlarla təchiz edilən Baytarlıq Klinikası istifadəyə verilir.

Baytarlıq Klinikasında özəl baytar, feldşer, laborantlardan ibarət 20-yə yaxın əməkdaş çalışacaq. Klinikada qəbul, karantin, stasionar, terapiya, toksikologiya, dermatologiya, oftalmologiya, cərrahiyyə, USM, rentgen, biokimya laboratoriyası, eləcə də ilkin baytarlıq yardımını avtomobili vasitəsilə xidmətlərin göstərilməsi nəzərdə tutulur.

Bildirilib ki, Azərbaycan Respublikası Prezidenti tərəfindən “Baytarlıq sahəsində həyata keçirilən xidmətlərin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında” 2020-ci il 22 aprel tarixli Fərman imzalanıb. Fərmanın icrası ilə əlaqədar baytarlıq sahəsində institusional dəyişikliklər həyata keçirilir. Belə ki, dövlət sifarişi əsasında baytarlıq xidməti göstərən sahə baytarlıq məntəqələri mütəxəssislərinin gələcək fəaliyyətləri müqavilə əsaslı olmaqla, özəl baytarlıq xidmətinə keçidlə əvəzlənəcək.

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva pişik üzərində cərrahiyyə əməliyyatını izləyib.

İkinci səviyyəli Biotəhlükəsizlik Elmi-Tədqiqat Diaqnostik Laboratoriyası, üçüncü səviyyəli Biotəhlükəsizlik Laboratoriyası, diaqnostikum və serum istehsalat şöbəsinin fəaliyyət göstərdiyi, müasir avadanlıqlarla təchiz olunmuş Baytarlıq Klinikasında özəl xidmətə keçən baytarlıq mütəxəssisləri bilik və bacarıqlarını artırma, müalicə-profilaktika sahəsində yeni və müasir biliklərdən yararlanma biləcəklər. Bununla yanaşı, Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin Baytarlıq təbabəti və zoomühəndislik fakültəsinin gənc kadrlardan ibarət məzunlarının da klinikada öz bilik və bacarıqlarını daha da təkmilləşdirmələrinə şərait yaradılacaq.

Baytarlıq Klinikası ilə tanışlıqdan sonra xatirə şəkli çəkdirilib.

HEYVANDARLIQ ELMİ-TƏDQİQAT İNSTİTUTUNUN 90 İLLİYİNƏ HƏSR OLUNMUŞ BEYNƏLXALQ ELMİ-PRAKTİK KONFRANS KEÇİRİLİB

Dekabrın 22-23-də Gəncədə "Heyvandarlığın müasir problemləri və innovativ konsepsiyalar" mövzusunda beynəlxalq elmi-praktiki konfrans keçirilib. Heyvandarlıq Elmi-Tədqiqat İnstitutunun yaranmasının 90 illiyinə və akademik Firuz Məlikovun anadan olmasının 120 illiyinə həsr olunmuş konfransda heyvandarlıq sahəsində aparılan elmi-tədqiqatlar, heyvanların cins damazlıq tərkibinin yaxşılaşdırılması istiqamətində beynəlxalq təcrübə, innovativ yanaşmalar və digər mövzularda müzakirələr aparılıb.

Konfransda açılış nitqi ilə çıxış edən kənd təsərrüfatı naziri İnəm Kərimov bildirib ki, hazırkı dövrdə hər bir ölkənin davamlı iqtisadi yüksəlişinin təmin edilməsi ilk növbədə həmin ölkədə elmin müasir tələblərə uyğun inkişaf etdirilməsini zəruri edir. İqtisadiyyatın innovasiyalara əsaslanan inkişaf istiqamətlərinin müəyyən edilməsi elmin, xüsusilə elmi-tədqiqat işlərinin inkişaf səviyyəsindən birbaşa asılıdır. Bu baxımdan elmi müəssisələr bilik iqtisadiyyatına keçidin və inkişafın hərəkətverici qüvvəsi rolunda çıxış edir. Elmi nailiyyətlərin geniş istifadə olunduğu aqrar sahənin inkişafı üçün ölkəmizdə dövlət tərəfindən sistemli dəstək tədbirləri həyata keçirilir.

Bildirilib ki, 90 illiyi qeyd olunan Heyvandarlıq Elmi-Tədqiqat İnstitutu Azərbaycanda heyvandarlığın inkişafına öz elmi tədqiqat işləri ilə böyük töhfələr verib. İnstitutda yerli genofondların qorunması, heyvan növü və cinsləri üzrə damazlıq özəklərinin yaradılması, sabit irsi əlamətlərə malik yüksək məhsuldar cins heyvanlar yetişdirmək istiqamətində davamlı tədqiqatlar aparılıb. Lakin günün reallıqları heyvandarlıq sahəsində aparılan tədqiqatlara baxışın dəyişməsinə tələb edir. Tədqiqat işləri dövrün çağırışları ilə ayaqlaşmalı, daha çox praktik əhəmiyyət kəsb etməlidir.

Qeyd olunub ki, Heyvandarlıq Elmi-Tədqiqat İnstitutu seleksiya-damazlıq işlərinin təşkili, müasir innovativ texnologiyaların tətbiqi, qidalılıq dəyəri olan yem bitkilərindən istifadə və düzgün yemləmənin təşkili istiqamətində tədqiqatları genişləndirməlidir. Xüsusilə də institutdan biotexnologiyaların tətbiqi, gen mühəndisliyi, yetişdirmə sahəsində müasir çağırışlara uyğun iş quruculuğu sahəsində işlər aparılmalıdır. Bu hədəflərə nail olmaq üçün Heyvandarlıq Elmi-Tədqiqat İnstitutunun maddi-texniki təchizatı tam yenilənib, müasir avadanlıqlar alınıb, ən müasir laboratoriyalar qurulub. İnstitutun kollektivi bu imkanlardan yararlanaraq günün tələblərinə uyğun tədqiqat işləri aparırlar.

Konfransda çıxış edən Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin sədri, millət vəkili Tahir Rzayev bildirib ki, heyvandarlıq kənd təsərrüfatının əsas sahələrindən biri kimi ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunmasında mühüm rol oynayır. Dövlət dəstəyi tədbirləri bu sahənin inkişafına müsbət təsir edir. Heyvandarlıq sahəsində praktiki təcrübələrlə yanaşı elmi tədqiqatlar da vacib əhəmiyyət kəsb edir. Elmi tədqiqat müəssisələri öz fəaliyyətlərini günün çağırışlarına uyğun qurmaqla bu sahənin daha da inkişafına öz töhfələrini verməlidirlər.

Konfransda çıxış edən Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov, Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin rektoru, professor İbrahim Cəfərov, İnstitutun formalaşmasında böyük zəhməti olmuş akademik Firuz Məlikovun ailəsi adından nəvəsi Şirin Məlikova, Türkiyənin Gəncədəki baş konsulu Zəki Öztürk, Qars Qafqaz Universitetinin rektor müavini Engin Kılıç, Knyaginiya Universitetinin Mühəndislik İnstitutunun direktoru Yevgeni Voronov, Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinin Bərdə Ofisinin sədri Sabrina Denuncq Heyvandarlıq Elmi-Tədqiqat İnstitutunun fəaliyyəti barədə fikirlərini bölüşüb, kollektivi yubiley münasibətilə təbrik ediblər.

Heyvandarlıq Elmi-Tədqiqat İnstitutunun direktoru Mahir Hacıyev rəhbərlik etdiyi elmi müəssisənin fəaliyyətinə həsr olunmuş təqdimatla çıxış edib.

Daha sonra institutun əməkdaşlarına fəxri fərmanlar təqdim olunub.

Konfrans iştirakçıları tədbir çərçivəsində Heyvandarlıq Elmi-Tədqiqat İnstitutunda ən müasir avadanlıqlarla təchiz edilmiş laboratoriyalara, təcrübə fermalarına, yaşıl yem kütləsi istehsal edən konteynerlərə baxış keçiriblər. Qonaqlar Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin tədris-təcrübə təsərrüfatında baytarlıq fakültəsinin tələbələri ilə görüşüb, təcrübə dərslərinin gedişini izləyiblər.

Konfrans işini panel sessiyalarda davam etdirib. Panel sessiyalarda Türkiyə, Rusiya, İran və Belarusun heyvandarlıq üzrə 20-yə yaxın tanınmış aliminin çıxışı olub. Tədbir iştirakçıları heyvandarlıqda embrion transferi, yem taxılının gigienikləşdirilməsi, simsiz zondlama sisteminin heyvandarlıqda potensial istifadəsi və digər mövzularda müzakirələr aparıblar.

BAKIDA AQROBİZNESİN İNKİŞAFI FORUMU KEÇİRİLİB

Dekabrın 21-22-də Bakıda Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi və İqtisadiyyat Nazirliyinin birgə təşkilatçılığı, Dünya Bankının dəstəyi ilə Aqrobiznesin İnkişafı Forumu keçirilib. Tədbirdə Kənd Təsərrüfatı və İqtisadiyyat nazirliklərinin rəhbər şəxsləri, hər iki nazirliyin tabeli qurumlarının, FAO-nun Azərbaycan Nümayəndəliyinin, Dünya Bankının Azərbaycan üzrə Nümayəndəliyinin təmsilçiləri, Mərkəzi Bankın, Azərbaycan Banklar Assosiasiyasının, ölkədə fəaliyyət göstərən bankların və digər beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri iştirak ediblər.

İki gün davam edən Forumun keçirilməsində məqsəd ölkədə aqrobiznesin inkişafında rolu olan tərəfləri bir araya gətirməklə beynəlxalq və yerli təcrübəni, mövcud vəziyyəti, imkanları, o cümlədən aqrobiznesə maliyyə dəstəyi və dövlət güzəştlərindən daha çox fermer-sahibkarın faydalanması üçün lazım olan addımları müzakirə etməkdir.

Tədbiri giriş sözü ilə açan kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimov bildirib ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən aqrar sahənin inkişafı prioritet istiqamətlərdən biri elan olunub. Ardıcıl həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində aqrar sahənin davamlı inkişafı təmin edilib. Bu ilin yanvar-noyabr ayları ərzində kənd təsərrüfatı məhsullarının ümumi istehsal həcmi ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 3,8 faiz, məhsul ixracı 13 faiz artıb.

Bildirilib ki, aqrar istehsal və emal sənayesinin inkişaf etdirilməsi istiqamətində dövlət tərəfindən müvafiq işlər görülür. Kənd Təsərrüfatı və İqtisadiyyat Nazirliyi ilə birgə aqrar sahədə istehsalın və emal sənayesinin inkişafına dair Tədbirlər Planı həyata keçirilir.

Tədbirlər Planında kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqların səmərəli istifadəsi məqsədilə həmin torpaq sahələrinin icarəyə və istifadəyə verilməsi mexanizmi təkmilləşdiriləcək. Eyni zamanda kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracı üzrə prosedurların sadələşdirilməsi, ixracyönümlü aqrar istehsal mallarına gömrük və vergi güzəştlərinin tətbiqi nəzərdə tutulur.

Ali Baş Komandanın rəhbərliyi altında Müzəffər Ordumuzun işğal altında olan torpaqlarımızı azad etməsi bölgədə kənd təsərrüfatının bərpa və yenidən inkişaf etdirilməsi üçün imkanlar yaradıb. Əkin dövriyyəsinə yeni ərazilərin daxil edilməsi məhsul istehsalını artırmış olacaq, bölgənin münbit torpaqları taxıl, tərəvəz və meyvə istehsalını artıracaq, heyvandarlığın inkişafına təkan verəcək. Hazırda azad olunmuş ərazilərdə həyata keçirilən mühüm infrastruktur layihələri kənd təsərrüfatının inkişafına da dəstək olacaq. Aqrar emal müəssisələrinin inşası bölgədə kənd təsərrüfatının davamlı inkişafına əhəmiyyətli təsir göstərəcək.

Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin sədri Tahir Rzaev aqrar sahədə görülmə işlərə toxunub və bildirib ki, ardıcıl və sistemli tədbirlər nəticəsində son illər ərzində ölkədə kənd təsərrüfatı sahəsi dinamik inkişaf etməkdədir.

İqtisadiyyat nazirinin müavini Elnur Əliyev ölkə iqtisadiyyatında və əhalinin məşğulluğunda mühüm rolunu olan aqrar sektora dövlət dəstəyi tədbirlərindən bəhs edib. O bildirib ki, aqrar sektorun inkişafı istiqamətində həyata keçirilmiş islahatlar, kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılarına edilən güzəşt və yardımlar ölkə iqtisadiyyatında bu sahənin inkişafına əhəmiyyətli dərəcədə zəmin yaradıb.

Tədbir iştirakçılarının diqqətinə çatdırılıb ki, aqrobiznes sahəsində torpaq sahələrindən və su resurslarından effektiv istifadə olunması, əlavə dəyər yaradacaq istehsal sahələrinin qurulması, o cümlədən aqrar sektorda emalın dərinləşməsi, ixrac imkanlarının artırılması və yeni ixrac kanallarının tapılması, müasir texnologiyaların tətbiqi və elmi yanaşma, dövlət-özəl tərəfdaşlığı imkanlarından istifadənin genişləndirilməsi, klasterləşmənin tətbiq edilməsi, sahibkarların maarifləndirilməsi işinin daha da genişləndirilməsi əsas çağırışlardan hesab olunur.

Tədbirdə çıxış edən Azərbaycan Sahibkarlar Konfederasiyasının prezidenti Məmməd Musayev, İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Orxan Məmmədov, Mərkəzi Bankın baş direktoru Toğrul Əliyev, Dünya Bankının Azərbaycan üzrə Nümayəndəliyinin Əməliyyatlar üzrə baş mütəxəssisi Səidə Bağırılı, Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyinin sədri Seymur Mövlayev və digərləri aqrobiznes sektorunun mövcud potensialı və investisiya perspektivləri, aqrobiznes sahəsinin inkişafı və bu sahədə çağırışlar, o cümlədən bu sahənin inkişafı ilə bağlı dövlət-özəl sektor əməkdaşlığı məsələlərinə toxunublar.

Forum öz işini panel sessiyalarla davam etdirib. Forumda aqrar sahənin investisiya imkanları və yeni çağırışlar, bank sektorunda aqrobiznesin maliyyələşdirilməsi təcrübəsi, maliyyə alətləri, risklər və onların tənzimlənməsi ilə bağlı təkliflər, aqrar sahədə sahibkarlığın inkişafı, çətinliklər və imkanlar, aqrar sahənin inkişafında dövlətin rolu, dövlət dəstəyi tədbirlərinin təkmilləşdirilməsi istiqamətləri barədə müzakirələr aparılıb.

BAKIDA AZƏRBAYCAN-MACARISTAN KƏND TƏSƏRRÜFATI BİZNES FORUMU KEÇİRİLİB

Dekabrın 16-da Bakıda Azərbaycan-Macaristan Kənd Təsərrüfatı Biznes Forumu keçirilib. Forumda hər iki ölkədən aidiyyəti qurumların nümayəndələri, kənd təsərrüfatı üzrə ixtisaslaşmış şirkətlərin rəhbərləri iştirak ediblər.

Biznes forumun açılış mərasimində çıxış edən kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimov ölkəmizdə iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi istiqamətində həyata keçirilən islahatlardan danışib, kənd təsərrüfatının qeyri-neft sektorunun inkişafında mühüm rola malik olduğunu qeyd edib, aqrar sahənin inkişafının ölkəmizdə prioritet olduğunu diqqətə çatdırıb. Kənd təsərrüfatının inkişafına dövlət dəstəyindən, bu istiqamətdə aparılan islahatlardan söz açan nazir Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən aqrar sektorun bütün sahələrinə xüsusi diqqət və qayğı göstərildiyini vurğulayıb.

Bildirilib ki, Azərbaycanda kənd təsərrüfatı fəaliyyətinin vergidən azad edilməsi, kənd təsərrüfatı texnikası və damazlıq heyvan satışı bazarının liberallaşdırılması xarici şirkətlər, o cümlədən Macarıstanın aqrar sahədə ixtisaslaşmış şirkətləri üçün geniş investisiya imkanları yaradır: “Bu gün keçirilən yüksək səviyyəli tədbir Azərbaycanla Macarıstan arasında ümumi işgüzar maraqların və yüksək səviyyəli əlaqələrin inkişafından xəbər verir. Forum biznes sektoruna kənd təsərrüfatı sahəsində ən yaxşı təcrübələrini bölüşmək və mövcud tərəfdaşlığı daha da inkişaf etdirmək üçün mühüm şərait yaradır. Ümidvaram ki, hər iki ölkənin aqrar sahə üzrə ixtisaslaşmış şirkətlərinin nümayəndələri əməkdaşlığı daha da inkişaf etdirmək üçün ikitərəfli görüşlər keçirmək şansından maksimum yararlanacaqlar”.

Nazir İnam Kərimov 2020-ci ildə Azərbaycanın öz torpaqlarını işğaldan azad etdiyini xatırladı: “Qarşıdakı illər üçün əsas məqsədimiz işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası və yenidən qurulması, dəyər zəncirlərinə integrasiyasıdır. Bu ərazilərin geniş kənd təsərrüfatı potensialı var və azad olunmuş torpaqlar Yaşıl Enerji Zonaları elan edilib. Bu ərazilərdə kənd və şəhərlərin inkişafı “Ağıllı şəhər” və Ağıllı kənd” konsepsiyasına əsaslanacaq. Bunu nəzərə alaraq Macarıstan şirkətləri ən yaxşı texnologiya və təcrübələrini Azərbaycanla bölüşə bilərlər”.

Biznes forumda çıxış edən Macarıstan kənd təsərrüfatı naziri İstvan Nagy Azərbaycanla əlaqələrin yüksək səviyyəyə qalxdığını deyib, qarşılıqlı əməkdaşlığı inkişaf etdirmək üçün böyük potensialın olduğunu vurğulayıb. Ölkəsinin Azərbaycanla bir çox sahələrdə əməkdaşlıq etdiyini deyən nazir xüsusilə

kənd təsərrüfatı sahəsində əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi imkanlarının mövcud olduğunu bildirib: “İqlim dəyişiklikləri, o cümlədən son 2 ildə pandemiya dünya iqtisadiyyatının bütün sahələrinə təsir göstərüb. Bu baxımdan əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsində ən böyük rollardan biri biznes qurumların üzərinə düşür və kənd təsərrüfatı üzrə ixtisaslaşmış şirkətlərin əməkdaşlığı yekun nəticədə ölkələrin aqrar sahədə əməkdaşlıq imkanlarını genişləndirir. Azərbaycanla Macarıstan qarşılıqlı ticarət dövriyyəsini artırmağa çalışmalıdır. Bu sahədə əsas məsuliyyət həm də böyük şirkətlərin üzərinə düşür. Ümidvaram ki, biznes-forum çərçivəsində Macarıstan və Azərbaycandan olan iş adamlarının keçirəcəyi təkbətək görüşlər, aparacaqları fikir mübadiləsi yekunda iki ölkə arasında əməkdaşlığın daha da inkişafına müsbət təsir göstərəcək”.

Daha sonra biznes-forumda Azərbaycan və Macarıstan kənd təsərrüfatı potensialına həsr olunmuş təqdimatlar keçirilib.

Tədbirin açılış mərasimindən sonra Azərbaycan və Macarıstan kənd təsərrüfatı nazirlərinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətlərinin görüşü keçirilib. Görüşdə iki ölkə arasında kənd təsərrüfatı sahəsində əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsi perspektivləri müzakirə olunub. Azərbaycan-Macarıstan kənd təsərrüfatı məsələləri üzrə İşçi Qrupun ilk iclasının nəticələrini yüksək dəyərləndirən tərəflər növbəti iclasın yanvar ayında keçirilməsi barədə ilkin razılaşma əldə ediblər.

Müzakirələrdə hər iki ölkənin aqrar təhsil, aqrar tədqiqatlar və heyvandarlıqda süni mayalanma sahəsində texnologiya mübadiləsi barədə əməkdaşlıq məsələlərinə də toxunulub.

Forum işini panel sessiyalarda davam etdirib.

KƏND TƏSƏRRÜFATI NAZİRLİYİNDƏ FERMERLƏR ŞURASININ NÖVBƏTİ TOPLANTISI KEÇİRİLİB

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyində Fermerlər Şurasının onlayn formatda toplantısı keçirilib. Dekabrın 9-da keçirilən toplantıda Azərbaycanın 15 bölgəsindən taxılçılıq, pambıqçılıq, tütünçülük, meyvəçilik, heyvandarlıq, arıçılıq, toxumçuluq və digər sahələr üzrə fəaliyyət göstərən qabaqcıl fermerlər iştirak ediblər.

Tədbirdə çıxış edən kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimov Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə aqrar islahatların davam etdiyini bildirib və Fermerlər Şurasının üzvlərini görülməli son işlər barədə məlumatlandırır. Fermerlərə dövlət başçısının 7 oktyabr tarixində imzaladığı “Torpaq münasibətlərinin tənzimlənməsi ilə bağlı bəzi məsələlər haqqında” Fərmanı barədə geniş məlumat verilib. Bildirilib ki, bu Fərman aqrar sahədə dövlət dəstəyi tədbirlərinin davamı olaraq pay torpaqları üzərində mülkiyyət hüquqlarının rəsmiləşdirilməsi işlərinin başa çatdırılması məqsədilə imzalanıb. Fermerlərə dövlətin yaratdığı imkanlardan yararlanmaq, öz torpaq sənədlərini qaydaya salmaq, sahib olduqları torpaq üzərində mülkiyyət hüququnu rəsmiləşdirmək tövsiyə olunub. Bununla yanaşı, 2025-ci il yanvarın 1-dən etibarən əkin sahələrinin istifadəçilərinə aqrar sahədə subsidiyaların torpaq sahəsi üzərində mülkiyyət, icarə və ya istifadə hüquqlarına dair daşınmaz əmlakın dövlət reyestrindən çıxarış əsasında veriləcəyi vurğulanıb. Fermerlər bu çıxarışları əldə etmək üçün müvafiq dövlət qurumuna vaxtında müraciət etməlidirlər.

Tədbir iştirakçılarının diqqətinə çatdırılıb ki, fermerlər 30 dekabr tarixinə qədər Elektron Kənd Təsərrüfatı İnformasiya Sistemində (EKTİS) payızlıq əkinlərini bəyan etməlidirlər. Hazırda Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi payızlıq əkinlərin bəyanı prosesini sürətləndirmək məqsədilə bölgələrdə məlumatlandırma sessiyalarını davam etdirir. Görüşlər zamanı EKTİS-də elektron kabinetin aktivləşdirilməsi proseduru, məlumatların daxil edilmə ardıcılığı, aqrokimyəvi analizin verilməsi zərurəti, sahələrin müəyyən olunmuş reqlamentə uyğun sığorta edilməsinin fermerlərə verəcəyi üstünlüklər barədə iştirakçılara geniş məlumat verilir.

Toplantıda cari il ərzində aqrar sektorda baş verən yeniliklərə toxunulub. Bildirilib ki, Aqrar Subsidiya Şurasının qərarına əsasən, gələn ildən pambıq, şəkər çuğunduru və tütün bitkiləri üzrə məbləği artırılmaqla yalnız məhsul subsidiyası veriləcək. Bundan başqa, qarşıdakı mövsümdə ölkənin ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsində mühüm rola malik buğda, arpa, çəltik, çay, limon, fındıq və qarğıdalı bitkiləri üzrə 10 hektardan artıq əkin sahələrinə əkin subsidiyaları 3 il ərzində aqrar sığorta olunmaqla veriləcək. Dövlət tərəfindən fermerlərə verilən çoxsaylı dəstək mexanizmləri aqrar sığortada da nəzərdə tutulub. Belə ki, aqrar sığorta haqqının 50%-i dövlət tərəfindən ödənilir.

Tədbirdə çıxış edən fermerlər pambıq, tütün və şəkər çuğunduru bitkiləri üçün subsidiyaların məhsula görə hesablanmasının bu sahəyə marağı daha da artıracağını vurğulayıblar.

Toplantıda mineral gübrələr, toxum və texnika ilə təminat, suvarma məsələləri, subsidiyaların, o cümlədən güzəştli kreditlərin verilməsi məsələləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb. Fermerlər Şurası üzvlərinin təklifləri qeydə alınıb, müraciətlərin icrası üçün tapşırıqlar verilib.

**“Kənd təsərrüfatı”
Aylıq İnformasiya Bülleteni
Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin tabeliyində
Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzi
tərəfindən hazırlanıb**

Əlaqə:

(+994 12) 599-08-88

www.atm.gov.az

info@atm.gov.az

Nizami küçəsi, 92
AZ 1010 Bakı, Azərbaycan

AQRAR TƏDQIQATLAR
MƏRKƏZİ